

דוח מבקר המדינה | חשון התשפ"ה | נובמבר 2024

משרד התחבורה והבטיחות
בדרכים

הנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

הנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות - ביקורת מעקב

רקע

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס), בשנת 2022 היו בישראל כ-1.096 מיליון אנשים עם מוגבלות, שהם קרוב ל-11.5% מכלל האוכלוסייה באותה השנה. לקשיים שחווים אנשים עם מוגבלות מתלווה גם הקושי להשתמש בתחבורה הציבורית (תח"ץ) הדרושה להם כדי להתנייד באופן עצמאי. התאמה של הסביבה ליכולותיהם הפיזיות, החושיות, הרגשיות והשכליות של אנשים עם מוגבלות תתרום לטיוב תפקודם.

חובת ההנגשה מעוגנת בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (חוק השוויון או חוק שוויון זכויות); באמנה הבין-לאומית בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות; בפסיקות בג"ץ; ובתקנות שונות הקשורות להנגשה אשר חוקקו מאז חקיקת חוק השוויון.

נתוני מפתח

1.096
מיליון

מספר האנשים עם מוגבלות בישראל בשנת 2022; שיעורם כ-11.5% מכלל האוכלוסייה באותה השנה

908,000

מספר האנשים בני 20 ומעלה עם מוגבלות תפקודית חמורה¹; שיעורם כ-16% מכלל האוכלוסייה בגילים אלה בשנת 2022

26 שנה

חלפו מאז חקיקת חוק השוויון (שנת 1998), וטרם נקבעה בחוק חובת ההנגשה בקווי האוטובוס הבין-עירוניים²

19 שנה

עברו מאז תיקון חוק השוויון (שנת 2005), שבו נקבע כי שר הפנים יתקין תקנות דרכים נגישות, והן טרם הותקנו

2.6%

4.3%-ו-1
בלבד

שיעור קווי האוטובוס הבין-עירוניים המונגשים מכלל קווי האוטובוס הבין-עירוניים בשנת 2023; ושיעור הקווים הבין-עירוניים המונגשים המתוכננים לשנת 2024

10.5%

השיעור הממוצע של ממצאים לא-תקינים בנושא נגישות הפנים (נגישות חושית) בקווי האוטובוס הבין-עירוניים, שנמצאו אצל רוב מפעילי התח"ץ במחצית הראשונה של שנת 2023

48%-כ

שיעור תחנות אוטובוס שאישר משרד התחבורה להנגיש בפברואר 2023 לכ-109 רשויות מקומיות מתוך סך הבקשות שהגישו (5,852 מתוך 12,234)

300 עד 800

מספר המוניות המונגשות החסרות ברחבי הארץ (נכון לשנת 2023) כדי לתת מענה מלא לאנשים עם מוגבלות, לפי אומדן שחישב משרד מבקר המדינה בהתאם לנתוני משרד התחבורה

1 על פי נתוני הלמ"ס, אדם עם מוגבלות תפקודית חמורה הוא אדם שמתקשה קושי רב, או אינו יכול כלל, לעשות לפחות אחת מהפעולות האלה: לראות, לשמוע, ללכת או לעלות במדרגות, להתלבש או להתרחץ בעצמו, לזכור או להתרכז.

2 למעט חובת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות חושית באוטובוסים בין-עירוניים), התשע"ח-2017.

פעולות הביקורת

באוקטובר 2021 פרסם מבקר המדינה דוח בנושא "הנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות"³ (הדוח הקודם או הביקורת הקודמת). בחודשים אוגוסט 2023 עד מרץ 2024 ערך משרד מבקר המדינה ביקורת מעקב בעניין תיקון הליקויים שהועלו בדוח הקודם. הבדיקה העיקרית נעשתה במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ובדיקות השלמה נערכו בנציבות שוויון הזכויות לאנשים עם מוגבלות שבמשרד המשפטים (נציבות השוויון) ובמשרד הפנים. כמו כן התקיימו מפגשים עם ארגונים ועם עמותות הקשורים לנושא של נגישות לאנשים עם מוגבלות.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

התקנת תקנות דרכים נגישות - תיקון מס' 2 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות משנת 2005 קובע כי צמתים ומדרכות "יתוכננו, ייבנו ויוטאמו" באופן המאפשר נגישות לאדם עם מוגבלות, וכי שר הפנים יקבע את התאמות הנגישות הנדרשות. בביקורת הקודמת עלה כי במועד סיומה (מרץ 2021) טרם התקין שר הפנים תקנות דרכים נגישות. בתגובתו על ממצאי ביקורת הקודמת מסר משרד הפנים שהיעד הוא כי במושב הקיץ של הכנסת בשנת 2022 יונחו תקנות אלו על שולחן ועדת העבודה של הכנסת. עם זאת, במועד סיום ביקורת המעקב (מרץ 2024) נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**; כ-19 שנה לאחר מועד התיקון לחוק השוויון ולמרות החלטת בג"ץ מיוני 2023 והמלצת מבקר המדינה בדוח הביקורת הקודם, שר הפנים טרם התקין את תקנות דרכים נגישות. עם זאת, נמצא כי שר הפנים, באמצעות משרד הפנים, התחיל תהליך לקידום התקנת התקנות, אשר נכון למועד סיום ביקורת המעקב, עדיין לא הסתיים.

חסמים בהנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות - בביקורת הקודמת עלה כי משרד התחבורה ביצע בשנת 2019 סקר תובנות בעניין הנגשת התח"ץ לאנשים עם מוגבלות. עם זאת, בסקר לא נכללו הנתונים שלהלן על אנשים עם מוגבלות המשתמשים בתח"ץ: מספר המשתמשים, הרגלי הנסיעה שלהם, החסמים המונעים מהם להשתמש בתח"ץ, ממצאים והסיבות לחוסר הניידות שלהם. כמו כן בעקבות הסקר לא גובשו הצעות להסרת החסמים. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**. נמצא כי משרד התחבורה הכין סקירת ספרות מקצועית כדי לקדם את הסרת החסמים בהנגשת התח"ץ לאנשים עם מוגבלות. עוד נמצא בביקורת המעקב כי תוכנית האב להנגשת התח"ץ נמצאת בשלבי הכנה במשרד התחבורה אך עדיין לא אושרה. עם זאת, משרד התחבורה לא הכין סקר הכולל את הנתונים האמורים על אנשים עם מוגבלות - מספר המשתמשים, הרגלי

3 ראו מבקר המדינה, **דוח שנתי 72א - חלק שני** (2021), "הנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות", עמ' 643 - 741.

הנסיעה שלהם, חסמים המונעים מהם להשתמש בתח"ץ, ממצאים והסיבות לחוסר הניידות שלהם.

הנגשת אוטובוסים עירוניים - בביקורת הקודמת עלה כי במועד סיומה (מרץ 2021) טרם נעשו תיקונים בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003, בעקבות השינויים הטכנולוגיים שחלו מאז התקנתן, וכי משרד התחבורה לא הכין תוכנית מקיפה ומפורטת לטיפול בנושא זה, וזאת על מנת לשפר את נגישות השירות למשתמשי התח"ץ בקווי אוטובוס עירוניים. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**. במועד סיום ביקורת המעקב (מרץ 2024) עלה כי למרות השינויים הטכנולוגיים העדכניים שחלו מאז התקנתן של התקנות בשנת 2003 ומאז תיקון בשנת 2016 ולמרות הליקויים שעלו בדוח הביקורת הקודם, המחזקים את הצורך בתיקון האמור, משרד התחבורה לא בחן תיקון של התקנות האמורות, אף שתיקון הוא בסמכות שר התחבורה. בנוסף, משרד התחבורה לא הכין תוכנית מקיפה ומפורטת לשיפור נגישות השירות למשתמשי התח"ץ בקווי אוטובוס עירוניים, בעקבות השיפורים הטכנולוגיים האמורים שחלו מאז התקנת התקנות בשנת 2003.

הנגשת אוטובוסים בין-עירוניים

● **אסדרת הנגשת אוטובוסים בין-עירוניים** - בביקורת הקודמת עלה כי גם שחוק השוויון חוקק בשנת 1998, טרם נקבעה בחוק חובה להנגשה פיזית של אוטובוסים בין-עירוניים. משרד התחבורה ציין בתגובה על ממצאי הדוח הקודם, ובדוח הערות ראש הממשלה⁴, כי הוא מגבש זה שנתיים הצעה לעדכון מקיף של תקנות שוויון לאנשים עם מוגבלות. במסגרת זו צפויות להתעדכן תקנות קיימות ולהתווסף תקנות חדשות הנוגעות לנגישות רכבת מקומית ורכבת מטר, לכלבי שירות, לשימוש בטכנולוגיות חדשות ועוד. בביקורת המעקב נמצא כי **הליקוי לא תוקן**. עלה כי משרד התחבורה לא קבע חובה להנגשה פיזית של אוטובוסים בין-עירוניים בחקיקה ראשית, אף על פי שחוק השוויון חוקק כאמור בשנת 1998, וחלפו כבר כ-26 שנים. הדבר אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות משרד התחבורה שלפיה יש לאפשר לכל אדם הנע בכיסא גלגלים להגיע למחוז חפצו באמצעות תח"ץ מונגשת ונוחה.

● **הנגשת אוטובוסים בין-עירוניים (מוגבלות פיזית)** - בביקורת הקודמת עלה כי משרד התחבורה לא קידם את הנגשת האוטובוסים הבין-עירוניים, ומלבד מכתב נציבות השוויון לכנסת משנת 2018 לא אותרו פניות בכתב של הנציבות ומשרד התחבורה לקידום הנגשתם. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**. אף שחוק השוויון לא תוקן ואין דרישה חוקית להנגיש את האוטובוסים הבין-עירוניים, משרד התחבורה החל בביצוע תוכנית ניסיונית (פיילוט) להנגשת אוטובוסים בקווים הבין-עירוניים. בשנים 2023 - 2024 מתוכננים לפעול כ-44 קווי אוטובוס בין-עירוניים נגשים באמצעות כ-114 אוטובוסים מונגשים אשר יפעלו בכ-56 ערים ברחבי הארץ; בשנת 2023 פעלו כ-27 קווי אוטובוס בין-עירוניים באמצעות כ-74 אוטובוסים מונגשים, ובשנת 2024 מתוכננים לפעול עוד כ-17 קווי אוטובוס בין-עירוניים באמצעות עוד כ-40 אוטובוסים מונגשים. עוד עלה בביקורת המעקב כי בנובמבר 2023, על פי הנתונים של משרד התחבורה, היו כ-1,032 קווי אוטובוס המוגדרים במשרד התחבורה כקווים בין-

4 הערות ראש הממשלה לדוח מבקר המדינה 72 לא חלק שני (אוקטובר 2021), עמ' 109 - 131.

עירוניים. כ-27 קווי האוטובוס הבין-עירוניים המוגשים שפעלו במסגרת הפיילוט בשנת 2023 הם אפוא כ-2.6% מסך קווי האוטובוס הבין-עירוניים בישראל; וכ-44 הקווים הבין-עירוניים-המוגשים המתוכננים לשנת 2024 הם אפוא כ-4.3% מסך קווי האוטובוס הבין-עירוניים בישראל.

הנגשת תחנות אוטובוס - בביקורת הקודמת עלה כי בשנת 2019 היו כ-10,000 תחנות מוגשות, ונותרו כ-13,500 תחנות עירוניות וכ-3,500 תחנות לשירות בין-עירוני שאינן מוגשות. עוד עלה בביקורת הקודמת כי בכ-37.5% מ-80 היישובים שנבדקו לא הוגשו כל התחנות, וב-22.5% מהיישובים שנבדקו הוגשו פחות מ-85% מהתחנות. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**. עלה כי במרץ 2022 פרסם משרד התחבורה קול קורא כדי לסייע לרשויות המקומיות להשלים את תהליך ההנגשה של תחנות האוטובוסים שבתחום אחריותן בעזרת סיוע כספי מהתקציב של משרד התחבורה. עוד עלה בביקורת המעקב ומנתונים של משרד התחבורה כי עד פברואר 2023 פנו כ-109 רשויות מקומיות בבקשות להנגשה של כ-12,234 תחנות אוטובוס. משרד התחבורה אישר עד אותו מועד להנגיש כ-5,852 תחנות (כ-48% מסך הבקשות) בעלות כוללת של כ-76.5 מיליון ש"ח, שישולמו לרשויות המקומיות מתקציב משרד התחבורה; עבור עוד כ-5,344 תחנות (כ-44% מסך הבקשות) לא אושר תקציב להנגשה כיוון שנדרשות פעולות לתחזוקתן שאינן קשורות להנגשה. יצוין כי על פי מסמכי משרד התחבורה על הרשויות המקומיות לסיים את הנגשת התחנות שאושרו לא יאוחר מסוף שנת 2025, והמועד האחרון לניצול התקציב שקבע משרד התחבורה להנגשת התחנות הוא ספטמבר 2024. בביקורת המעקב גם עלה כי במועד סיומה (מרץ 2024) לא היה למשרד התחבורה מידע כולל על מספר תחנות האוטובוס שהוגשו ברשויות המקומיות על פי התוכנית שאושרה; משרד התחבורה לא עודכן על ידי הרשויות המקומיות בנוגע למספר תחנות האוטובוסים הנמצאות בתחום שיפוטן שאכן הוגשו ממרץ 2022, בהתאם לחובתן על פי הוראות נוהל דיווח יישום תקנות הנגשות למשרד התחבורה מינואר 2011; והוא לא עמד על קבלת דיווח ועדכון מאת הרשויות המקומיות בעניין זה.

כוח אדם באגף נגישות לתחבורה ציבורית במשרד התחבורה - בביקורת הקודמת עלה כי מלבד מנהל האגף, אין עוד עובדים באגף הנגישות, ושני יועצים חיצוניים מסייעים למנהל האגף בעבודה השוטפת. עוד עלה כי בשנתיים שקדמו לתקופת הביקורת הקודמת (ספטמבר 2020 עד מרץ 2021) תוכנן להקים יחידות משנה במסגרת האגף כדי לאפשר לו לבצע את כל משימותיו; אך בפועל המשרד לא קידם את התוכנית והאגף נותר במתכונתו הנוכחית. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**: באגף הנגישות אין עובדים מלבד מנהל האגף ולא הוקמו בו יחידות משנה, ומנהל האגף ממשיך להיעזר ביועצים חיצוניים.

דיווחים של מפעילי תח"ץ למשרד התחבורה ופרסום מידע לציבור בנושא הנגישות - בביקורת הקודמת עלה כי לא נמצאו באגף הנגישות דיווחים שהתקבלו ממפעילי התח"ץ על פי נוהל של משרד התחבורה, וכי משרד התחבורה לא דרש מידע על הפרסום של המפעילים לציבור בנושא נגישות שירותי התח"ץ, על התקנת שלטים סטטיים ועל אופן הטיפול בתלונות הציבור. כמו כן הרשות הארצית לתח"ץ לא הפיקה דוח חצי-שנתי בנוגע לתחנות אוטובוס שבהן ניתן שירות עירוני. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**. עלה כי בהתאם לנתוני משרד התחבורה ותשובת משרד התחבורה למשרד מבקר המדינה

מאפריל 2024 לא נמצאו דיווחים של מפעילי התח"ץ כפי שנקבע בנוהל דיווח יישום תקנות הנגישות למשרד התחבורה מינואר 2011, של משרד התחבורה עצמו.

תלונות בנושא הנגישות המתקבלות במשרד התחבורה - בביקורת הקודמת עלה כי הדוחות השנתיים אינם נדרשים לנושא הנגישות או מציגים פילוח של ממצאים בנושא זה, וזאת בכל אחד מהתחומים המוצגים בדוחות, כגון ניתוח אמצעי התחבורה השונים וניתוח הפעילות בדרג המפעיל. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה מועטה**. מפילוח נושאי הפניות למשרד התחבורה לשנת 2022 המוצגים בדוח עולה כי הוא אינו כולל את נושא הנגשת התח"ץ או פילוח לפי נושא זה. יוצא מכך כי למשרד התחבורה אין מידע לגבי התלונות המתקבלות בנושא הנגשת התח"ץ, והדבר פוגע ביכולתו לבצע פיקוח ובקרה על מפעילי התח"ץ. יצוין כי משרד התחבורה עורך עדכון לטופס ממשל זמין להגשת פניות ציבור לרשות הארצית לתחבורה ציבורית. לדברי משרד התחבורה, הטופס העדכני מתוכנן לעלות לאוויר ברבעון השלישי של שנת 2024, ובו יהיה ניתן לבחור ב"נגישות" בנושא הפנייה.

מוניות מונגשות

● **כמות המוניות המונגשות** - בביקורת הקודמת עלה כי חולקו רישיונות להפעלת כ-950 מוניות מונגשות, ביחס של מונית נגישה אחת ל-1,600 אנשים עם מוגבלות, לעומת יחס של מונית לא מונגשת אחת ל-340 אנשים ללא מוגבלות. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**, ועל פי החישובים שעשה משרד מבקר המדינה בהתבססו על נתונים של משרד התחבורה, חסרות בין 300 ל-800 מוניות מונגשות בפועל כדי לתת שירות מלא לאנשים עם מוגבלות המתניידים בכיסא גלגלים, והמחסור אף ילך ויגדל. כן נמצא בביקורת המעקב כי ההסדר הנוכחי להפעלת מוניות מונגשות, שבו נקבעה גם כמות הרישיונות למונית מונגשת, עומד לפוג בשנת 2024, שכן בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הנחה מאגרת רישיון להפעלת מונית נגישה), התשע"ד-2014 (תקנות המוניות המונגשות), נקבע כי עשר שנים לאחר קבלת רישיון למונית מונגשת יוכל בעל הרישיון להפוך אותה למונית רגילה. נמצא כי משרד התחבורה לא גיבש הסדר חדש הקובע את מספר המוניות המונגשות הרצוי. משרד התחבורה בוחן חלופות להפעלה של שירותי המוניות הנגישות משנת 2024 ואילך, אך עדיין לא נבחרה חלופה. כמו כן, נמצא כי החלטות הוועדה לפניות הציבור של הכנסת ממרץ 2022 בנושא מחסור במוניות מונגשות לנכים לא יושמו על ידי משרד התחבורה; ביניהן: עדכון תקנות המוניות המונגשות, ופרסום מידע מעודכן ומדויק באתר המרשתת של משרד התחבורה לגבי בעלי המוניות המונגשות ולגבי התאגידים המפעילים אותן.

● **הסכמים עם מפעילי המוניות המונגשות** - בביקורת הקודמת עלה כי הגיוס של מפעילי המוניות המונגשות נעשה בלי שמשרד התחבורה קבע קריטריונים או תנאי סף, וכל גוף שהגיש בקשה קיבל את הרישיון על בסיס מספר הרישיונות שמשרד התחבורה הקצה לכך. לאחר קבלת הרישיונות, ואף לאחר התחלת השירות על ידי המפעילים השונים, לא גיבש עימם משרד התחבורה הסכם כדי להסדיר את חובותיהם ואת זכויותיהם הנוגעות למתן שירות זה. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**. עד מועד סיום ביקורת המעקב (מרץ 2024) לא גיבש משרד התחבורה הסכמים עם מפעילי המוניות המונגשות כדי להסדיר את חובותיהם וזכויותיהם הנוגעות למתן שירות זה, וגם לצורך פיקוח ובקרה עליהם. כיוון שכך, משרד התחבורה

מסתמך על נוהל מונית מוגשת שקבע, ובו נאמר כי המשרד יקיים תהליכי פיקוח ובקרה שוטפים על מפעילי המוניות המוגשות, ללא פירוט כיצד יעשה זאת. יצוין כי בפועל משרד התחבורה אינו מקיים פיקוח ובקרה על המפעילים.

- **מחיר נסיעה במונית מוגשת וניהול יומני נסיעה** - בביקורת הקודמת עלה כי אף על פי שהתאגידים המפעילים מוניות מוגשות זכו בהנחה של כ-95% בתשלום האגרה עבור רישיון למונית מוגשת, עלו ליקויים בכל הנוגע לגביית תעריפים גבוהים ולהיעדר תיעוד ביומני הנסיעות, כפי שנדרש בנוהל המונית המוגשת משנת 2014. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**. נמצא כי משרד התחבורה אינו בודק אם התאגידים המפעילים מוניות מוגשות אכן מתעדים נסיעות ביומני הנסיעות כנדרש ואם נהגי המוניות המוגשות מפקיעים את מחירי הנסיעה בהן.

- **בקרה ואכיפה של משרד התחבורה על מפעילי המוניות המוגשות** - בביקורת הקודמת עלה כי יחידת הבקרה במשרד התחבורה אינה מבצעת בקרה על יישום הנוהל בתאגידים לפי הסעיפים המפורטים בו, וכי אין ברשותה נתונים על הנסיעות שביצעו, כגון מספר הנסיעות שבוצעו, המחיר שנגבה ואיכות השירות. בביקורת המעקב עלה כי הליקוי **לא תוקן**. נמצא כי אין בידי משרד התחבורה נתונים על תלונות, על מספר הנסיעות, על המחיר שנגבה עבורן ועל איכות השירות בכלל ענף המוניות המוגשות. כפועל יוצא מכך נפגעת היכולת של משרד התחבורה לבצע פיקוח ובקרה יעילים בענף זה.

- **הכשרת נהגי מוניות מוגשות על ידי התאגיד** - בביקורת הקודמת עלה כי לא נקבעו כללים מפורטים לגבי אופן ההכשרה של הנהגים, וכן כי משרד התחבורה לא בדק אם נהגי המוניות המוגשות מחזיקים במונית אישור שניתן להם ממנהלי התאגידים המעיד שהוכשרו לנהוג במוניות מוגשות. עוד עלה בביקורת הקודמת כי בנציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה התקבלו תלונות של נוסעים על השירות של נהגי המוניות המוגשות. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**. נמצא, וכפי שעלה גם בביקורת הקודמת, כי משרד התחבורה לא קבע כללים מפורטים להכשרת נהגי מוניות מוגשות ולא בדק אם הם אכן הוכשרו כנדרש, ואם יש בידיהם אישור ממנהל התאגיד המעיד על הכשרתם.

- **דיווחים של מפעילי המוניות המוגשות למפקח על התעבורה** - בביקורת הקודמת עלה כי המפקח על התעבורה לא דרש ממפעילי המוניות המוגשות דיווחים לגבי ביצוע נסיעות מוגשות, היקפן והיכן בוצעו. לפיכך משרד התחבורה אינו מחזיק במידע על הנסיעות המוגשות ועל היקפן והיכן בוצעו. בהיעדר דיווחים מהתאגידים המשרד אינו יכול לבצע בקרה על השירות שהם נותנים לאנשים עם מוגבלות ולבדוק אם הם אכן פועלים על פי הנחיותיו. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **לא תוקן**.

הכשרת נהגי אוטובוסים וכוח עזר רלוונטי - בביקורת הקודמת עלה כי בסקרים ובתהליך שיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה עלו תלונות בנושא התנהגות הנהגים והיעדר הכשרתם. עם זאת, נושאים אלה לא באו לידי ביטוי בדוחות הפיקוח של משרד התחבורה. בדוח הביקורת הקודם נכתב כי נציבות השוויון ציינה כי היא מקבלת תלונות על יחס מפלה של הנהגים כלפי אנשים עם מוגבלות הנוסעים בתחבורה הציבורית, הנובע מחוסר מודעות ומחוסר סובלנות, ועל היעדר הכשרה הולמת של העובדים אצל מפעילי התח"ץ. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה רבה**. נמצא כי נהגי תח"ץ משתתפים בהדרכות של 50 שעות בכל שנה, ו-10 שעות מהן עוסקות בתחומי הנגישות, הבטיחות והשירות לנוסע. ממסמך הדרכות נהגים עדכני של משרד התחבורה, מנובמבר 2023, עולה ששיעור נהגי התח"ץ המועסקים אצל תשעה מפעילי התח"ץ שנבדקו אשר קיבלו הדרכה נע בין 64% ל-95%, והשיעור הממוצע של הנהגים שקיבלו הדרכות אצל אותם מפעילי תח"ץ עמד על כ-76%. עוד נמצא בביקורת המעקב כי משרד התחבורה מתכנן לשפר את תוכנית ההדרכה כדי שתהיה יעילה יותר. בביקורת המעקב גם נמצא כי מאפריל 2023 יש במשרד התחבורה נוהל העוסק בהדרכת נהגי תח"ץ וכוח עזר רלוונטי.

הבטחת השירות במוניות מוגשות - בדוח הביקורת הקודם צוין כי עם תחילת הנפקת הרישיונות נודע למשרד התחבורה, בעקבות תלונות שקיבל ולפי מידע שאסף, כי כמה מהתאגידים מכרו מראש את הרישיונות להפעלת מונית מוגשת במחיר מופקע בשוק, אולם לא היה אפשר להוכיח זאת, משום שפעולת המכירה נעשתה באמצעות ייפוי כוח וללא העברת בעלות בפועל. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי **תוקן במידה רבה**. עלה כי משרד התחבורה חסם במערכות המחשב שלו את האפשרות להעביר את הבעלות על רישיון ממונית מוגשת למונית רגילה לפני תום עשר שנים מיום קבלת הרישיון למונית המוגשת, אלא אם כן שילם בעל הרישיון של המונית המוגשת את ההפרש בין האגרה למונית רגילה ובין האגרה המופחתת למונית מוגשת.

עיקרי המלצות הביקורת

על שר הפנים, בהתייעצות עם שר התחבורה, להמשיך ולקדם באמצעות משרדי הפנים והתחבורה את תהליך התקנת תקנות דרכים נגישות בהקדם האפשרי, כדי לאפשר לאנשים עם מוגבלות להתנייד ממקום למקום בצורה המיטבית. הדבר נדרש ביתר שאת לנוכח התקופה הארוכה, כ-19 שנה, שעברה ממועד התיקון של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, בשנת 2005. עוד עליהם לקבוע לוח זמנים ריאלי לקידום התהליך כדי לקדם בצורה המיטבית וביעילות.

על משרד התחבורה להשלים את אישורה של תוכנית האב להנגשת התחבורה הציבורית ולקבוע בה לוחות זמנים ויעדים בני השגה. כך יוכל המשרד לפתור נכון ובשלבם את בעיות החסמים בהנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות ולשפר את השירות הניתן להם. עוד מומלץ כי משרד התחבורה יכין סקר הכולל את הנתונים על אנשים עם מוגבלות המשתמשים בתח"ץ: מספר המשתמשים, הרגלי הנסיעה שלהם, החסמים המונעים מהם

להשתמש בתח"ץ, ממצאים וסיבות לחוסר הניידות שלהם, ולבחון אפשרות לקבלת מידע בהתאם לנהלי קבלת נתונים ממשרדי ממשלה וגופים אחרים המחזיקים במידע מתאים.

על משרד התחבורה ושר התחבורה להמשיך ולפעול להסדרת מענה עדכני לצרכים של אנשים עם מוגבלות הנוסעים בתח"ץ, חלקם על בסיס יום-יומי, כדי להקל עליהם בצורה מיטבית וקשובה לצורכיהם את השימוש בתח"ץ. בהתאם לכך עליהם לשקול את תיקון תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003, כדי להתאימן להתפתחות הטכנולוגית במטרה להקל על ציבור הנוסעים עם מוגבלות.

מומלץ כי משרד התחבורה ונציבות השוויון יפעלו בהקדם האפשרי לקידום של חובת החקיקה בנוגע להנגשה של קווי האוטובוס הבין-עירוניים ולכל הקשור לתחבורה הבין-עירונית. מומלץ כי משרד התחבורה ימשיך ויקדם את פיילוט ההנגשה של קווי האוטובוס הבין-עירוניים בישובים, כדי לשפר באופן ניכר את יכולתם של אנשים עם מוגבלות לנוע מיישוב אחד לאחר על פי הצורך. זאת, בהתאם למדיניות של משרד התחבורה הקובעת כי הנגשה של כלל קווי האוטובוס הבין-עירוניים תאפשר לכל אדם בכיסא גלגלים להגיע למחוז חפצו באמצעות תחבורה ציבורית מוגשת ונוחה. מומלץ כי משרד התחבורה יפנה לרשויות המקומיות כדי לקבל מהן מידע לגבי מצב היישום של תהליך הנגשת תחנות האוטובוס שבתחום אחריותן, על פי הקול קורא משנת 2022. זאת כדי שיוכל לעקוב אחר יישום התוכנית שתקצב ואשר יממן לאחר סיומה, ויוכל גם לעקוב אחרי תהליך השלמת ההנגשה של כלל התחנות של התחבורה הציבורית. עוד מומלץ שמשרד התחבורה ימשיך ויפעל להנגשת כלל תחנות האוטובוסים ברחבי הארץ.

מומלץ כי משרד התחבורה יבחן את מבנה אגף הנגישות והמשאבים העומדים לרשותו כדי שהאגף יוכל לבצע את משימותיו ולהשיג את המטרות ואת היעדים שהוצבו לו, וכל זאת במסגרת לוחות הזמנים שנקבעו לו.

על משרד התחבורה להקפיד לקבל ממפעילי התח"ץ דיווחים לגבי כלל קווי האוטובוס המונגשים, דיווחים לגבי פרסום המידע לציבור על הנגשת אותם הקווים, ודיווחים לגבי קיום שלטים סטטיים נגשים בתחנות האוטובוסים, כפי שנדרש בנהלים של משרד התחבורה. דיווחים אלה יעזרו לאנשים עם מוגבלות להתנייד באמצעות התחבורה הציבורית בצורה יעילה וקלה יותר וישפרו את שירותי התח"ץ לאנשים אלה.

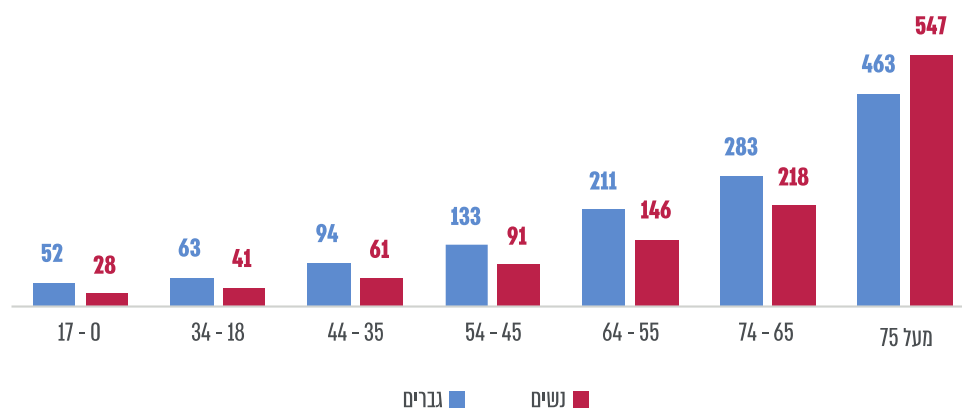
מומלץ כי משרד התחבורה יסדיר בהקדם את המשך הפעלת שירות המוניות המונגשות לאנשים עם מוגבלות המתניידים בעזרת כיסא גלגלים. שירות זה הוא אמצעי תח"ץ חשוב להתניידות עצמאית, שכן הוא מאפשר להגיע מפתח הבית עד היעד וחזרה (door to door), כאמצעי יחיד או בשילוב אמצעי תח"ץ אחרים. חשיבותו של אמצעי זה גוברת לנוכח העובדה שאין עדיין חובת הנגשה לקווי אוטובוסים בין-עירוניים על פי דין. על משרד התחבורה, בשיתוף נציבות השוויון, לבחון דרכים להעלאת הזמינות של שירותי המוניות הנגישות עבור אנשים עם מוגבלות ברחבי הארץ בכלל ובאזורים שבהם יש מחסור במוניות השירות בפרט. מומלץ כי משרד התחבורה יעגן את מתן השירות בהסכם עם מפעילי המוניות המונגשות, וכך יהיה לו גם קל יותר לבצע פיקוח ובקרה עליהם כדי לשפר שירות זה.

מומלץ כי משרד התחבורה והמפקח על התעבורה ידרשו מהתאגידים המפעילים את המוניות המונגשות לדווח להם באופן מסודר על אופן ביצוע הנסיעות המונגשות, כפי שנקבע בנוהל מונית מונגשת של משרד התחבורה, וזאת לצורך ניתוח הנתונים, הסקת המסקנות הנדרשות ושיפור השירות במוניות מונגשות הניתן לאנשים עם מוגבלות. עוד מומלץ כי משרד התחבורה והמפקח על התעבורה ימסדו את הדיווח באופן מקוון, וכי יחידת הבקרה במשרד התחבורה תגבש תוכנית בקורת יזומות ותפעל למימושן כדי לתת שירות מיטבי במוניות מונגשות לאנשים עם מוגבלות.

מומלץ כי משרד התחבורה ינהיג תהליך פיקוח ובקרה אפקטיבי בענף המוניות המונגשות, אשר יכלול בחינה של כל התלונות המגיעות לפתחו, ולא רק בנושא של הפקעת מחירי הנסיעה במוניות מונגשות. זאת כדי לשפר את השירות לנוסעים עם מוגבלות, הזקוקים לשירות זה כדי להתנייד ממקום למקום באופן עצמאי, בנקודות זמן ומקום מסוימים לפי בחירתם האישית.

אנשים עם מוגבלות, לפי מין וגיל, השיעור ל-1,000 נפש, 2022

על פי נתוני הלמ"ס, בעיבוד משרד מבקר המדינה.

סיכום

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2022, בישראל היו באותה השנה כ-1.096 מיליון אנשים עם מוגבלות, שהם קרוב ל-11.5% מכלל האוכלוסייה בישראל באותה העת. לקשיים שאנשים עם מוגבלות חווים מתלווה גם הקושי להשתמש בתחבורה הציבורית, הדרושה להם כדי להתנייד באופן עצמאי. התאמה של הסביבה הפיזית והאנושית ליכולותיהם הפיזיות, החושיות, הרגשיות והשכליות של אנשים עם מוגבלות תתרום לתפקודם ותביא לתועלות כלכליות וחברתיות נרחבות, כגון הגברת הניידות החברתית והכלכלית של אנשים עם מוגבלות, הזדמנויות תעסוקה חדשות והעלאת פיריון העבודה במשק. לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, מחויבותה של החברה בישראל לשמור על זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות מושתתת על ההכרה בעקרון השוויון ובערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות.

ביקורת המעקב העלתה כי הרוב המוחלט של הליקויים שעלו בדוח הביקורת הקודם ונבדקו בביקורת המעקב, 22 ליקויים, לא תוקנו או תוקנו במידה מועטה: 13 מהם לא תוקנו כלל, ובהם היעדר חובת ההנגשה של קווי האוטובוס הבין-עירוניים בחוק שוויון זכויות; אי-עדכון תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003; מחסור במוניות מוגשות; אי-גיבוש הסכמים עם מפעילי המוניות המוגשות והיעדר פיקוח על הדיווח של מפעילי התח"ץ. 7 ליקויים תוקנו במידה מועטה, ובהם התקנת תקנות דרכים נגישות; הכנת תוכנית אב להנגשת התחבורה הציבורית; קידום הנגשת קווי האוטובוס הבין-עירוניים; קידום הנגשת תחנות האוטובוס ופיתוח אמצעים טכנולוגיים (כגון יישומונים לתשלום בתח"ץ או לקבלת מידע של שירותי התח"ץ) עבור אנשים עם מוגבלות הנזקקים לשירותי תח"ץ. 2 הליקויים הנותרים תוקנו במידה רבה. על משרד התחבורה לבצע או להשלים בהקדם האפשרי את תיקון הליקויים שלא תוקנו או תוקנו במידה מועטה.

משרד מבקר המדינה ממליץ למשרד התחבורה להשלים את הכנת תוכנית הנגישות לתחבורה הציבורית עד לשנת 2040. התוכנית צפויה לתת מענה על הצורך להשלים את הפערים בהנגשת כלל התחבורה הציבורית בישראל. עוד ממליץ משרד מבקר המדינה למשרד התחבורה להסדיר את חובת ההנגשה בקווי האוטובוס הבין-עירוניים בחקיקה, בייחוד לאחר שכבר חלפו כ-26 שנים מחקיקת חוק שוויון זכויות בשנת 1998; להסדיר את ענף המוניות המוגשות ולוודא כי שירותיהן יתפרסו בצורה שווה באזורי הארץ, יהיו זמינים בפרק הזמן שנקבע וייתנו מענה ושירות יעיל במחיר של נסיעות רגילות לאנשים עם מוגבלות וכך ישפרו את יכולתם להתנייד באופן עצמאי.

מידת תיקון עיקרי הליקויים שעלו בדוח הקודם

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				כ-16 שנה לאחר מועד התיקון לחוק השוויון טרם התקין שר הפנים תקנות דרכים נגישות.	משרד התחבורה	אסדרה בנושא הנגישות בתחבורה הציבורית
				משרד התחבורה ביצע בשנת 2019 סקר תובנות בעניין הנגשת התח"ץ לאנשים עם מוגבלות; עם זאת, בסקר לא נסקרו הנתונים האלה בנוגע לאנשים עם מוגבלות המשתמשים בתח"ץ: מספר המשתמשים, הרגלי הנסיעה שלהם, החסמים המונעים מהם להשתמש בתח"ץ, הממצאים והסיבות לחוסר הניידות שלהם. כמו כן, לא גובשו בעקבות הסקר הצעות להסרת החסמים.	משרד התחבורה	חסמים בהנגשת התחבורה הציבורית לאנשים עם מוגבלות
				במהלך הזמן שעבר מאז התקנת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003 חלו שינויים טכנולוגיים רבים שהצריכו את תיקון מחדש. בשנת 2017 הציע משרד התחבורה לתקן את התקנות. במועד סיום הביקורת הקודמת טרם תוקנו התקנות, ומשרד התחבורה לא הכין תכנית מקיפה ומפורטת לטיפול בנושא.	משרד התחבורה	הנגשת אוטובוסים עירוניים

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				הגם שחוק השוויון חוקק עוד בשנת 1998, טרם נקבעה בחוק החובה להנגשה פיזית של אוטובוסים בין-עירוניים.	משרד התחבורה	חובת הנגשת אוטובוסים בין- עירוניים
				מלבד מכתב נציבות השוויון לכנסת משנת 2018 לא אותרו פניות בכתב של הנציבות ומשרד התחבורה לקידום הנגשת האוטובוסים הבין-עירוניים.	משרד התחבורה	הנגשת אוטובוסים בין- עירוניים - מוגבלות פיזית
				סקר התובנות של משרד התחבורה העלה כי יש לשפר את הנגשת האוטובוסים הבין- עירוניים באמצעות הגדרת מקום קבוע לכפתורי עצירה וכריזה מונגשים, גובה ומקום אחידיים ומונגשים לאנשים עם מוגבלויות, גובה מותאם לכיסא גלגלים ומגע לכבדי ראייה. עוד צוין בסקר התובנות כי מאחר שחוק השוויון אינו חל כיום על אוטובוסים בין-עירוניים, נדרשים אמצעי נגישות כגון ידיות אחיזה, מערכות כריזה ומסכים ויזואליים.	משרד התחבורה	הנגשת אוטובוסים בין- עירוניים - מוגבלות חושית

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				בסקרים ובתהליך שיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה עלו תלונות בנושא התנהגות הנהגים והיעדר הכשרתם למתן שירות לאנשים עם מוגבלות. עם זאת, נושאים אלה לא באו לידי ביטוי בדוחות הפיקוח של משרד התחבורה. בדוח ביקורת הקודם גם צוין כי נציבות השוויון ציינה לפני משרד מבקר המדינה באפריל 2021 כי היא מקבלת תלונות על יחס מפלה הנובע מחוסר מודעות ומחוסר סובלנות של הנהגים כלפי אנשים עם מוגבלות הנוסעים בתחבורה הציבורית, ועל היעדר הכשרה הולמת של עובדי מפעילי התח"ץ.	משרד התחבורה	הכשרת נהגים ועובדים אחרים של מפעילי התח"ץ
				בשנת 2019 היו כ-10,000 תחנות מוגשות, ונותרו כ-13,500 תחנות עירוניות שטרם הוגשו ו-3,500 תחנות לשירות בין-עירוני שאינן מוגשות. עוד עלה בביקורת הקודמת כי בכ-37.5% מ-80 היישובים שנבדקו לא הוגשו כל התחנות, וב-22.5% מהיישובים שנבדקו הוגשו פחות מ-85% מהתחנות.	משרד התחבורה	הנגשת תחנות אוטובוס
				משרד מבקר המדינה המליץ כי משרד התחבורה והנציבות לשוויון יבחנו הטמעה של פיתוחים טכנולוגיים מהשנים האחרונות, שיקלו את הניידות העצמאית של אנשים עם מוגבלות.	משרד התחבורה	שימוש ביישומונים להנגשת התחבורה הציבורית

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
			←	משרד התחבורה בוחן פתרונות טכנולוגיים לייעול מערכי ההסעות עבור אנשים עם מוגבלות, אך יישומם טרם החל.	משרד התחבורה	תחבורה חכמה ושירותי תחבורה גמישים
			←	בסקר התובנות שערך משרד התחבורה בשנת 2019 הועלו המסקנות האלה: במרכז המידע הארצי של המשרד נדרשת אפשרות לתמיכה בתכנון מלא של נסיעה מנקודת המוצא ליעד המבוקש, כולל מוניות ומוניות שירות, בדגש על נגישות, משום שהיישומים השונים אינם נגישים לכל האנשים עם מוגבלות; נדרשת הוספת מידע על נגישות אמצעי התחבורה ביישומים הקיימים ועל דיוק המידע על זמני הגעה; ויש לפרסם את אמצעי התחבורה הנגישים, ובין היתר קווים בין-עירוניים ומוניות.	משרד התחבורה	תכנון נסיעות
			←	מלבד מנהל האגף, אין עובדים באגף הנגישות, ומנהל האגף נעזר בשני יועצים חיצוניים בעבודה השוטפת. בשנתיים שקדמו לתקופת הביקורת הקודמת תוכנן להקים יחידות משנה במסגרת האגף, לצורך מתן מענה על כל משימותיו; אך המשרד לא קידם את התכנית והאגף נותר במתכונתו הנוכחית.	משרד התחבורה	אגף נגישות תחבורה ציבורית במשרד התחבורה - כוח אדם

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				לא נמצאו באגף הנגישות דיווחים של מפעילי התח"ץ בהתאם לתקנות הסדרת הנגישות לשירותי תחבורה ציבורית, ומשרד התחבורה לא דרש מידע על הפרסום של המפעילים לציבור בנושא, על התקנת אמצעי שילוט סטטי ועל אופן הטיפול בתלונות הציבור. משרד התחבורה לא דרש מהרשויות המקומיות רשימה של תחנות האוטובוסים הנגישות; הרשות הארצית לתח"ץ לא הפיקה דוח חצי-שנתי בנוגע לתחנות אוטובוס שבהן ניתן שירות עירוני.	משרד התחבורה	אגף נגישות תחבורה ציבורית במשרד התחבורה - דיווחים למשרד התחבורה
				מפילוח הנושאים וניתוח המידע המצוי בדוחות השנתיים, עולה כי הדוחות השנתיים אינם מתייחסים לנושא הנגישות, זאת בכל אחד מהתחומים המוצגים בדוחות, למשל ניתוח אמצעי התחבורה השונים וניתוח הפעילות בדרג המפעיל.	משרד התחבורה	אגף נגישות תחבורה ציבורית במשרד התחבורה - דיווח על התלונות המתקבלות
				חולקו רישיונות להפעלת כ-950 מוניות מוגשות, ביחס של מונית נגישה אחת ל-1,600 אנשים עם מוגבלות, לעומת מונית אחת לא מוגשת ל-340 אנשים ללא מוגבלות.	משרד התחבורה	מוניות מוגשות (מוניות נגישות) - חלוקת רישיונות למפעילים

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
			←	מבין 19 התאגידים המזויקים בזכויות הציבוריות 7 תאגידים נמצאים באזור ירושלים, 4 באזור תל אביב והמרכז ו-6 באזורים אחרים. תוקף הרישיון של רוב התאגידים אמור לפוג בתוך כחמש שנים ממועד סיום ביקורת הקודמת. עוד עלה כי חלק מהתאגידים האמורים לא מימשו את כל הזכויות שקיבלו להפעלת מוניות נגישות; הדבר פגע במיניות השירות לאוכלוסיות היעד ובאיכות השירות, כפי שעולה גם מתלונות הציבור, בפרט באזורי הפריפריה.	משרד התחבורה	מוניות מונגשות - פריסה גיאוגרפית של השירות
			←	גיוס מפעילי המוניות המונגשות נעשה בלי שנקבעו קריטריונים או תנאי סף על ידי משרד התחבורה, וכל גוף שהביע רצון לקבל רישיון כאמור, קיבל את הרישיון על בסיס כמות הרישיונות שהקצה המשרד למטרה זו. המשרד לא גיבש הסכם עם המפעילים להסדרת חובותיהם וזכויותיהם הנוגעות למתן שירות זה.	משרד התחבורה	מוניות מונגשות - הסכמים עם המפעילים
			←	אף שהתאגידים זכו בהנחה של כ-95% בתשלום האגרה להפעלת מונית (10,000 ש"ח במקום 240,000 ש"ח), עלו ליקויים הנוגעים לגביית תעריפים גבוהים ולאי-ניהול יומני נסיעות כפי שנדרש בנוהל מונית מונגשת משנת 2014.	משרד התחבורה	מחיר הנסיעה במונית מונגשת וניהול יומני נסיעה

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
			←	לא נקבעו כללים מפורטים לגבי אופן ההכשרה של הנהגים, ומשרד התחבורה לא בדק אם נהגי המוניות הנגישות מחזיקים במונית אישור של מנהלי התאגידים המעיד שקיבלו הכשרה.	משרד התחבורה	הכשרת נהגי מוניות מונגשות על ידי התאגיד
			←	המפקח על התעבורה לא דרש דיווחים על נסיעות במוניות מונגשות על פי פורמט שנקבע בנוהל של משרד התחבורה, על פי בקשתו, מהתאגידים המפעילים מוניות מונגשות, ולכן משרד התחבורה אינו מחזיק במידע לגבי היקף הנסיעות המיוחדות ומקום ביצוען. היעדר הדיווחים מהתאגידים מקשה על משרד התחבורה לבצע בקרות על השירות שהם נותנים לאנשים עם מוגבלות, ולבדוק אם הם אכן פועלים על פי הנחיותיו.	משרד התחבורה	מוניות מונגשות - דיווחים למפקח על התעבורה
			←	יחידת הבקרה במשרד התחבורה אינה מבצעת בקרה על יישום הנוהל של משרד התחבורה בתאגידים המפעילים מוניות נגישות, לפי הסעיפים המפורטים בו, ואין ברשותה נתונים על הנסיעות שבוצעו התאגידים, כגון מספר הנסיעות שבוצעו, המחיר שנגבה ואיכות השירות.	משרד התחבורה	מוניות מונגשות - בקרה ואכיפה

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				עם החלת הנפקת הרישיונות נודע למשרד התחבורה, בעקבות תלונות שקיבל ולפי מידע שאסף, כי חלק מהתאגידים מכרו מראש את הרישיונות להפעלת מונית מוגשת במחיר מופקע בשוק, אולם לא ניתן היה להוכיח זאת, משום שפעולת המכירה נעשתה באמצעות ייפוי כוח וללא העברת בעלות בפועל.	משרד התחבורה	מוניות מוגשות - הבטחת השירות

כלל הליקויים שעלו בדוח הקודם, לפי מידת תיקונם

